

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาชญากรรมได้กลายเป็นปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของสังคมไทย และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นภายใต้สภาวะที่เศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ สังคม และการเมือง วุ่นวายดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมในสังคม คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนายได้พยายามทุ่มเทอย่างเต็มที่ในอันที่ควบคุมลดปริมาณความรุนแรงของปัญหาอาชญากรรม แต่ผลที่ได้รับกลับมิได้เป็นอย่างที่ต้องการ คือ ปัญหาอาชญากรรม กลับทวีความรุนแรง และมีแนวโน้มที่จะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ สภาพเศรษฐกิจสังคม และการเมือง ได้ผันแปรเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ส่งผลกระทบต่อโดยตรง และโดยอ้อมต่อสภาพของอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาใหญ่ที่อยู่คู่กับสังคมมนุษย์มาโดยตลอด ไม่มีสังคมใดที่ปราศจากอาชญากรรม จึงไม่ปรากฏว่ามีสังคมใดที่จะปราบปรามอาชญากรรมให้หมดสิ้นไปได้ เพียงแต่สามารถควบคุมอาชญากรรมให้อยู่ในขอบเขตจำกัด มิให้เพิ่มมากขึ้นอันจะก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อสังคมต่อไป

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 เป็นกฎหมายที่ครอบคลุมทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการตำรวจ โดยกำหนดให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระจายอำนาจไปยังกองบัญชาการมากขึ้น โดยให้มีคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการบริหารราชการตำรวจ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารราชการ และการดำเนินงานของข้าราชการตำรวจ ให้เป็นไปตามนโยบายนั้น และกำหนดให้การบริหารงานบุคคลเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) โดยเฉพาะ อันมีผลให้การจัดระบบ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการบริหารราชการ การบริหารงานบุคคล การบังคับบัญชา การแต่งตั้ง และโยกย้ายหรือการดำเนินการทางวินัย เกิดความเป็นธรรม ความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ. 2547: 21-39)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีภารกิจในการรักษาความมั่นคงของประเทศชาติ และ ราชบัลลังก์ ความสงบเรียบร้อยของสังคมและบ้านเมือง การรักษาความปลอดภัยในชีวิต และ ทรัพย์สินของประชาชน การอำนวยความสะดวกธรรมชาติ การจัดการจราจรและปฏิบัติการตามที่ กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือตามที่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบที่ต้องดำเนินการอย่างเต็มกำลัง ความสามารถให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน รวดเร็วและสอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) แผนมหาดไทยแม่บท ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2550 - 2554) แผนสำนักงานตำรวจแห่งชาติแม่บท ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2550 - 2554) ตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ ในปัจจุบันที่ได้เปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดที่ ประชาชนและประเทศชาติกำลังเผชิญอยู่มีผลกระทบ โดยตรงต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ตลอดจนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยทั่วไปเป็นอย่างมาก การปฏิบัติ หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะบรรลุผลตามความมุ่งหมายก่อให้เกิดความสงบสุข และเกิด ความสงบเรียบร้อยในสังคมได้นั้น จะต้องศึกษาปัญหา และปัจจัยในการควบคุมอาชญากรรม มาผสมผสานใช้ควบคู่กันไปเพื่อให้เกิดความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ และ ความจำเป็นตามสภาพแวดล้อม และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะที่ยังดำรง จะต้องสืบสวน และจับกุมเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ โดยจำต้องผ่านกระบวนการสอบสวนหาพยานหลักฐาน มายืนยันการกระทำผิดนั้น ๆ เพื่อผลในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดขึ้นใน สังคม โดยต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนหรือ ผู้ที่เป็นผู้เสียหายและผู้ถูกจับตาม ที่ กำหนดไว้ในกฎหมายด้วย

หน่วยงานของตำรวจที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกัน และปราบปรามในเขตชนบท ท้องถิ่นนั้น ก็คือสถานีตำรวจภูธรต่าง ๆ อันได้แก่ สถานีตำรวจภูธรอำเภอ สถานีตำรวจภูธร กิ่งอำเภอ สถานีตำรวจภูธรตำบล หน่วยงานระดับสถานีตำรวจเหล่านี้ แต่เดิมงานในด้าน การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมยังไม่สลับซับซ้อนมากนัก สถานภาพทางอาชญากรรม ยังไม่รุนแรง แต่เมื่อแนวโน้มทางสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมเปลี่ยนแปลงไปทำให้สถานการณ์ด้านอาชญากรรมรุนแรง ยุ่งยาก และ สลับซับซ้อนมากขึ้น ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ไม่ประสบผลสำเร็จ การดำเนินงาน ด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ของตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์ ถือได้ว่า เป็นหัวใจสำคัญในหน้าที่ที่จะพิทักษ์รับใช้สังคมตลอดจน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำรวจชั้นประทวนที่มีบทบาท และหน้าที่พิทักษ์รับใช้ประชาชน ซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติโดยตรงในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทุกประเภทที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่รับผิดชอบเพื่อนำความสงบร่มเย็นมาสู่ประชาชนอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ แต่การดำเนินงานดังกล่าวยังประสบปัญหาอุปสรรคอยู่มากไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ดังจะเห็นได้จากข้อมูลคดีอาญา 5 กลุ่ม ปี พ.ศ. 2550 กลุ่มที่ 1 คดีอุกฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญ เกิดขึ้น 8 คดี จับกุม 6 คดี ได้ผู้ต้องหา จำนวน 7 คน กลุ่มที่ 2 คดีเกี่ยวกับชีวิตร่างกายและเพศ เกิดขึ้น 77 คดี จับกุม 66 คดี ได้ผู้ต้องหา จำนวน 78 คน กลุ่มที่ 3 คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ เกิดขึ้น 110 คดี จับกุม 85 คดี ได้ผู้ต้องหา จำนวน 92 คน กลุ่มที่ 4 คดีที่น่าสนใจ เกิดขึ้น 175 คดี จับกุม 134 คดี ได้ผู้ต้องหา จำนวน 220 คน และคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย เกิดขึ้น 403 คดี จับกุม 403 คดี ได้ผู้ต้องหา จำนวน 818 คน เปรียบเทียบคดีอาญาที่เกิดและผลการจับกุมกับปี พ.ศ.2551 กลุ่มที่ 1 คดีอุกฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญ เกิดขึ้น 8 คดี จับกุม 8 คดี ได้ผู้ต้องหา จำนวน 14 คน กลุ่มที่ 2 คดีเกี่ยวกับชีวิตร่างกายและเพศ เกิดขึ้น 55 คดี จับกุม 52 คดี ได้ผู้ต้องหา จำนวน 54 คน กลุ่มที่ 3 คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ เกิดขึ้น 97 คดี จับกุม 88 คดี ได้ผู้ต้องหา จำนวน 116 คน กลุ่มที่ 4 คดีที่น่าสนใจ เกิดขึ้น 118 คดี จับกุม 113 คดี ได้ผู้ต้องหา จำนวน 113 คน และคดีที่รัฐเป็นผู้เสียหาย เกิดขึ้น 398 คดี จับกุม 398 คดี ได้ผู้ต้องหา จำนวน 788 คน จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการป้องกันปราบปรามด้านการจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษยังไม่สามารถป้องกันไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้น ดังข้อมูลคดีที่เกิดขึ้น ผลการจับกุม และจำนวนผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะในกลุ่มที่ 1 ไม่มีแนวโน้มที่จะลดลงเลย และ นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมทั่วไปของสังคมท้องถิ่นในปัจจุบันยังชี้ให้เห็นว่า ยังมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอยู่มากทั้งนี้อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการที่เป็นปัญหาอุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตำรวจชั้นประทวนสายงานป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์ ที่มา (รายงานสถิติการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม สถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์ ประจำปี. 2550,2551 : อัดสำเนา)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมา ผู้ศึกษาในฐานะ เป็นข้าราชการตำรวจ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการปฏิบัติงานป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม มีความสนใจที่จะศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์ และปัญหาอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์

คำถามในการศึกษา

1. ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามของตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับใด
2. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของตำรวจ มีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามของตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามของตำรวจชั้นประทวน สถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตำรวจชั้นประทวนสายงานป้องกันและปราบปราม : ศึกษาเฉพาะกรณี สถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์ กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่
ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเฉพาะสถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์
2. ขอบเขตด้านประชากร
การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาจากประชากร คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน สายงานป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์ จำนวน 122 นาย
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา
ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตำรวจชั้นประทวน สายงานป้องกันปราบปราม แบ่งเป็น 7 ด้าน ดังนี้
 - 3.1 ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์
 - 3.2 ด้านเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง
 - 3.3 ด้านสวัสดิการ
 - 3.4 ด้านการบังคับใช้กฎหมาย

3.5 ด้านความร่วมมือของประชาชนและหน่วยงานอื่น

3.6 ด้านสภาพแวดล้อม

3.7 ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่

4. ขอบเขตด้านตัวแปร

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ สภาพทั่วไปของตำรวจชั้นประทวน ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน อายุราชการ และระดับรายได้

4.2 ตัวแปรตาม คือ ความพึงใจในการปฏิบัติงานของตำรวจชั้นประทวนในสายงานป้องกันปราบปราม ได้แก่

4.2.1 ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์

4.2.2 ด้านเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง

4.2.3 ด้านสวัสดิการ

4.2.4 ด้านการบังคับใช้กฎหมาย

4.2.5 ด้านความร่วมมือของประชาชนและหน่วยงานอื่น

4.2.6 ด้านสภาพแวดล้อม

4.2.7 ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของตำรวจชั้นประทวนสายงานป้องกันปราบปราม : ศึกษาเฉพาะกรณี สถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้กำหนดนิยามศัพท์ไว้ ดังนี้

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวนสายงานป้องกันปราบปราม สถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์ ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ คือ ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ ด้านเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ด้านสวัสดิการ ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ด้านความร่วมมือของประชาชน และหน่วยงานอื่น ด้านสภาพแวดล้อม และด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ ในทุกสถานการณ์ทุกสถานที่ ที่บุคคลนั้น จะเกิดความพึงพอใจ มีกำลังใจ และการกระทำที่แสดงออกถึงความตั้งใจทำงาน ตลอดจนความกระตือรือร้น ความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จมีคุณภาพและบรรลุวัตถุประสงค์

2. เครื่องมือ อุปกรณ์ หมายถึง ยานพาหนะ อาวุธปืนประจำกาย วิทยุสื่อสาร ไฟฉายส่องสว่าง ตลอดจนอุปกรณ์ให้การสนับสนุนเครื่องมือสื่อสาร และคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูล ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชญากรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง หมายถึง เงินค่าตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งได้รับเป็นรายเดือน
4. สวัสดิการ หมายถึง สิ่งตอบแทนที่ได้จากการปฏิบัติงานของตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์
5. ความร่วมมือของประชาชนและหน่วยงานอื่น หมายถึง ประชาชนให้ความร่วมมือในการระวังป้องกันภัยด้วยตนเอง แจ้งข้อมูลข่าวสารอาชญากรรมต่อทางราชการ ช่วยเจ้าพนักงานเมื่อมีเหตุให้ต้องช่วย และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นในทำนองเดียวกัน
6. การบังคับใช้กฎหมาย หมายถึง การที่มุ่งกำหนดให้การป้องกันอาชญากรรมเป็นงานหลัก ซึ่งดำเนินการ โดยกลไกของรัฐใช้หลักยุทธวิธี การสอดส่องตรวจตราอยู่เสมอ และกระจายกำลังให้ครอบคลุมพื้นที่เพื่อป้องกันการก่ออาชญากรรม สร้างความรู้สึกลดลงภัยให้คนในชุมชน และเป็นการข่มขวัญอาชญากร ซึ่งตำรวจต้องแต่งเครื่องแบบให้เห็นได้เด่นชัด เพื่อเป็นการป้องกันเหตุ
7. สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพพื้นที่ที่รับผิดชอบ มีการจัดระบบการป้องกันภัยในชุมชนที่ดี มีความพร้อมอยู่เสมอ ชุมชนให้ความร่วมมือหากมีเหตุต้องขอให้ช่วย
8. ด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ หมายถึง วิทยุสื่อสาร เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงอื่น ๆ อุปกรณ์ส่งข้อมูล และจัดเก็บข้อมูล
9. ตำรวจชั้นประทวน หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่มียศ สิบตำรวจตรี สิบตำรวจโท สิบตำรวจเอก จำสิบตำรวจ และดาบตำรวจ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานป้องกันปราบปราม ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาในสถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์
10. การปฏิบัติงานของตำรวจชั้นประทวน หมายถึง บทบาทหน้าที่ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชน ให้บริการประชาชนเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
11. สายงานป้องกันปราบปราม หมายถึง ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปราม ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่น เจ้าหน้าที่สายตรวจ ยามสถานี คุมจำเลยศาล เจ้าหน้าที่ธุรการงานป้องกันปราบปราม งานประชาสัมพันธ์ ประจำวันธุรการ ชุดชุมชนสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่พิมพ์มือ และชุดปราบปรามยาเสพติด ของสถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์

12. การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม หมายถึง การกระทำโดยตัดช่องโอกาส หรือควบคุม หรือขจัดปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้มีการกระทำผิด รวมทั้งการดำเนินการจับกุม ผู้กระทำผิดซึ่งได้กระทำผิดมาแล้วเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำอีก

13. ปัญหาอุปสรรค หมายถึง ข้อสงสัยและความขัดข้องที่ขัดขวางต่อการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งทำให้งานนั้นไม่บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

14. สถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์ หมายถึง สถานีตำรวจภูธร อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นส่วนราชการหนึ่งที่ทำหน้าที่ตามนโยบายของรัฐบาล ในการรักษา ความมั่นคงของประเทศชาติ และราชบัลลังก์ รักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม และ บ้านเมือง รักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน การอำนวยความสะดวก

ประโยชน์การศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้

1. ทราบถึงระดับความพึงพอใจการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการป้องกัน ปราบปรามของตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ไปพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ทราบถึงปัญหาอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการทำงานตามบทบาทหน้าที่ของ ตำรวจชั้นประทวนสถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขกระบวนการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผลที่ได้จากการศึกษา เป็นข้อมูลในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรม ของสถานีตำรวจภูธรเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น